

Ks. mgr lic. Tomasz Kozłowski

Streszczenie rozprawy doktorskiej: *Formacja kapłańska w świetle nauczania papieża Franciszka. Studium teologicznopastorlane*

Zagadnienie formacji kapłańskiej w świetle nauczania papieża Franciszka posiada wymiar wieloaspektowy. Odnosi się ono do wszystkich wymiarów formacji presbiterów: ludzkiej, duchowej, intelektualnej i pastoralnej. W chwili przyjęcia sakramentu święceń są oni zobowiązani do uczestniczenia w formacji stałej. Jest ona niezbędnym narzędziem, aby duchowny osiągnął cel swego powołania, którym jest wielkoduszna służba Bogu i Jego ludowi.

Niniejsza dysertacja wpisuje się w nurt troski Kościoła o formację duchownych oraz alumnów. Istotnym jest, aby odpowiedzialni za formację kapłańską czerpali z obszernego nauczania papieża Franciszka. Zawiera się ono w encyklikach, adhortacjach, listach apostolskich, homiliach, wystąpieniach podczas audyencji spotkań z duchownymi, które zostały poddane analizie w tej rozprawie.

W pierwszym rozdziale przedstawiono obszary, na które papież Franciszek szczególnie zwraca uwagę w ramach rozwoju formacji ludzkiej. W obszarze kształtowania dojrzałości emocjonalnej podkreśla on wagę integralnego rozwoju. Kolejnym istotnym wymiarem formacji kapłańskiej jest doskonalenie się w postawie czułości i współczucia. W ramach kształtowania dojrzałej wolności Franciszek podkreśla, aby w ramach formacji stałej duchowni rozwijali postawę otwartości na zmiany, które wynikają z realizacji ich powołania. Sporo miejsca w swoim nauczaniu poświęca on postawie służby, którą uważa za kluczową w kapłaństwie. Franciszek w ramach formacji sumień duchownych zachęca do praktykowania igańskiego rachunku sumienia. Świadomość własnej grzeszności wśród presbiterów skłania do rozwijania postawy czujności wobec zagrożeń w realizacji powołania na wyłączną służbę Bogu. Dostrzega również potrzebę doskonalenia się w postawie łagodności w duszpasterskim zaangażowaniu.

W drugim rozdziale dotyczącym formacji duchowej wiele uwagi papież poświęca kształtowaniu osobistej więzi z Chrystusem poprzez modlitwę. Znajduje się ona w centrum ich duszpasterskiego zaangażowania. Skutkuje ona dążeniem do zjednoczenia z Chrystusem i wpływa na gorliwość w misyjnym dziele ewangelizacji. Doskonalenie się w sztuce modlitwy prowadzi presbiterów do urzeczywistniania postawy bezinteresownej służby oraz umacniania

ich pragnienia w dawaniu świadectwa. W ramach doskonalenia duchownych w praktykowaniu cnót ewangelicznych papież podkreślał wagę kształtowania ubóstwa w formacji stałej, które uwidacznia się poprzez skromne życie. Jest to naśladowanie Chrystusa, który dla nas stał się ubogim (por. 2Kor 8,9). Codziennosc prezbiterów powinna być nacechowana zdolnością do ofiary i ascezy oraz niezabieganiem o przywileje kościelne. Franciszek kładzie nacisk na realizowanie postawy skromności wśród duchownych. Zachęca on do unikania chciwości i koncentrowania się na dobrach materialnych. Doskonalenie się w cnocie posłuszeństwa ma prowadzić duchownego do troski o budowanie synowskiej relacji ze swoim biskupem. Jest to niezbędny warunek skuteczności posługi duszpasterskiej. Doskonalenie się w postawie gotowości do służby wspólnocie Kościoła przynosi zamierzone efekty duszpasterskie. Praktykowanie cnoty czystości, do której zachęca Franciszek, jest wychowywaniem swojego wnętrza do dojrzałej miłości ludu Bożego. Kształtowanie postawy miłosierdzia w formacji kapłańskiej zajmuje znaczącą część w nauczaniu Franciszka. Duchowni poprzez praktykowanie uczynków miłosierdzia względem duszy i ciała przyczyniają się do zwiększania troski o najbardziej potrzebujących. Działalność humanitarna wraz z głoszeniem przesłania o przebaczeniu danym od Boga rozwijają kulturę miłosierdzia, którą Franciszek proponuje duchownym.

Prezbiterzy w ramach formacji stałej są zobowiązani do doskonalenia wiedzy intelektualnej. Papież zachęca do poszerzania kwalifikacji z dziedzin teologicznych, jednak przestrzega przed zagrożeniem zbytniego skoncentrowania się na sferze intelektualnej kosztem innych wymiarów rozwoju. Studia i rozwój akademicki wyrażają jeden z aspektów formacji holistycznej. Poprzez poszerzanie wiedzy filozoficznej duchowni rozwijają kulturę dialogu i budują relację z osobami niewierzącymi. Szczególną uwagę papież poświęcił zagadnieniom związanym z ekologią.

W zakresie formacji pastoralnej duchowni doskonalą umiejętności w głoszeniu słowa Bożego. Na prezbiterach spoczywa odpowiedzialność za pomoc ludowi Bożemu w zrozumieniu przesłania Pisma Świętego. Prezbiterzy kontynuują Chrystusowe dzieło uświęcenia wierzących poprzez doskonalenie umiejętności w zakresie sprawowania sakramentów i wprowadzenia w modlitwę. Formacja kapłańska obliuguje prezbiterów do kształtowania umiejętności budowania i kierowania wspólnotami chrześcijańskimi. Papież wskazuje duchownym na zagadnienia dotyczące nawrócenia misyjnego i rozwój duszpasterskiej kreatywności.

ks. Roman Kędziorek